

TTĐT

THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: 124 /TTg-KTTH

Hà Nội, ngày 29 tháng 01 năm 2019

V/v trả lời chất vấn của

Đại biểu Trần Văn Minh (Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Quảng Ninh)

Kính gửi:

CÔNG THÔNG TIN ĐIỆN TỬ CHÍNH PHỦ	
ĐẾN	Giờ: ... C
	Ngày: 30/01/2019

- Đại biểu Trần Văn Minh (Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Quảng Ninh);
- Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Quảng Ninh.

Thủ tướng Chính phủ nhận được Phiếu chất vấn ngày 30 tháng 10 năm 2018 của Đại biểu Trần Văn Minh (Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Quảng Ninh) tại kỳ họp thứ 6, Quốc hội Khoá XIV như sau:

NỘI DUNG CHẤT VẤN:

“Trước kỳ họp, dư luận xôn xao về số lượng phế liệu nhập khẩu tồn lưu tại cảng liên tục gia tăng. Tính đến ngày 06 tháng 9 năm 2018 có tới hơn 15.000 container tồn lưu với 274 tổ chức đứng tên, trong đó có đến 58% tổ chức không có Giấy xác nhận đủ điều kiện nhập khẩu. Cử tri, nhân dân rất lo ngại về sự cố môi trường tiềm tàng vì trong phế liệu nhập khẩu tồn lưu có cả phế liệu không bảo đảm quy chuẩn kỹ thuật môi trường, rác thải và không loại trừ có cả chất thải nguy hại. Việc này liên quan đến nhiều cơ quan nhà nước. Xin Thủ tướng làm rõ trách nhiệm của các Bộ, ngành, địa phương liên quan, kể từ việc cấp phép, quản lý cấp phép, quản lý nhập khẩu, thông quan... để rút kinh nghiệm, không tái diễn các vụ việc tương tự ? Kết quả xử lý số phế liệu nhập khẩu tồn lưu đến nay thế nào?”

TRẢ LỜI:

I. Công tác quản lý hoạt động nhập khẩu phế liệu làm nguyên liệu sản xuất

Trong những năm qua, xuất phát từ thực tế do nguồn nguyên liệu, phế liệu trong nước không đủ để đáp ứng nhu cầu của một số ngành sản xuất nên việc nhập khẩu phế liệu từ nước ngoài về Việt Nam làm nguyên liệu sản xuất là một nhu cầu thực tế, phù hợp với thông lệ quốc tế và quy định của pháp luật Việt Nam.

Công tác quản lý hoạt động nhập khẩu phế liệu làm nguyên liệu sản xuất được thực hiện theo quy định của pháp luật về bảo vệ môi trường, hải quan, chất lượng sản phẩm hàng hóa, khoa học và công nghệ, giao thông vận tải, ngoại thương.... Do vậy, việc quản lý phế liệu nhập khẩu có sự tham gia

của nhiều bộ, ngành như các Bộ: Tài chính, Tài nguyên và Môi trường, Công Thương, Giao thông vận tải, Công an, Quốc phòng, Khoa học và Công nghệ,... cùng với các cơ quan chuyên môn của địa phương. Cụ thể:

1. Bộ Tài nguyên và Môi trường có trách nhiệm tham mưu, trình Thủ tướng Chính phủ ban hành Danh mục phế liệu được phép nhập khẩu làm nguyên liệu sản xuất; ban hành hoặc trình ban hành các quy định về bảo vệ môi trường trong nhập khẩu phế liệu làm nguyên liệu sản xuất; cấp Giấy xác nhận đủ điều kiện bảo vệ môi trường trong nhập khẩu phế liệu làm nguyên liệu sản xuất theo thẩm quyền, chỉ định các tổ chức phù hợp về giám định phế liệu nhập khẩu; thanh tra, kiểm tra việc chấp hành pháp luật về bảo vệ môi trường đối với các tổ chức, cá nhân nhập khẩu và sử dụng phế liệu làm nguyên liệu sản xuất.

2. Bộ Tài chính (Tổng cục Hải quan) có trách nhiệm xây dựng, trình ban hành hoặc ban hành theo thẩm quyền các quy định cụ thể về thủ tục hải quan, kiểm tra, giám sát hải quan; phòng, chống buôn lậu, vận chuyển trái phép hàng hóa qua biên giới; hướng dẫn các hãng tàu/đại lý hãng tàu khi khai thông tin e-Manifest là phế liệu nhập khẩu; ngăn chặn từ xa các lô hàng phế liệu không đáp ứng quy định của pháp luật vào Việt Nam; thực hiện kiểm tra, giám sát hải quan đối với hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu, quá cảnh; chủ trì xử lý hàng hóa tồn đọng tại các cửa khẩu.

3. Bộ Công Thương có trách nhiệm, quản lý về xuất khẩu, nhập khẩu, tạm nhập, tái xuất, tạm xuất, tái nhập, chuyển khẩu, quá cảnh hàng hóa, thương mại biên giới, hoạt động ủy thác, ủy thác xuất khẩu, ủy thác nhập khẩu, đại lý mua bán, gia công, xuất xứ hàng hóa; tổ chức thực hiện các quy định của pháp luật về việc áp dụng các biện pháp phòng vệ thương mại; quản lý thị trường.

4. Bộ Giao thông vận tải trong vận chuyển đưa vào Việt Nam các mặt hàng phế liệu số lượng, chủng loại hàng hóa là phế liệu; hướng dẫn, kiểm tra việc thực hiện điều kiện kinh doanh vận tải; cơ chế, chính sách phát triển vận tải, các dịch vụ hỗ trợ vận tải theo quy định; quy định chi tiết hoạt động tại các cảng biển, cảng và tuyến luồng giao thông đường thủy nội địa, hàng hải.

5. Bộ Khoa học và Công nghệ chỉ định các tổ chức đánh giá sự phù hợp thực hiện hoạt động thử nghiệm giám định; thẩm định dự thảo tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật quốc gia.

6. Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố thực hiện các nhiệm vụ quản lý phế liệu nhập khẩu được phân cấp theo quy định.

II. Thực trạng và tình hình xử lý phế liệu tồn đọng

1. Thời gian qua, tại các cảng biển của Việt Nam đã xảy ra tình trạng tồn đọng các container phế liệu, tác động xấu đến hoạt động của các ngành sản xuất cũng như nguy cơ gây ô nhiễm môi trường đối với nước ta đúng như Đại biểu Quốc hội Trần Văn Minh đã nêu.

2. Để giải quyết các vấn đề bất cập trong nhập khẩu phế liệu nêu trên, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, các Bộ, ngành địa phương đã khẩn trương, quyết liệt chỉ đạo, triển khai đồng bộ nhiều giải pháp, cụ thể như sau:

a) Ngày 25 tháng 7 năm 2018, Thường trực Chính phủ đã họp về công tác quản lý môi trường trong hoạt động nhập khẩu và sử dụng phế liệu làm nguyên liệu sản xuất, Thủ tướng Chính phủ đã có ý kiến chỉ đạo cụ thể các Bộ, địa phương khẩn trương thực hiện một số nhiệm vụ cụ thể (Thông báo số 281/TB-VPCP của Văn phòng Chính phủ):

Trong đó, yêu cầu các Bộ: Tài nguyên và Môi trường, Tài chính, Công Thương, Giao thông vận tải và Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố: Hồ Chí Minh, Hải Phòng, Bà Rịa – Vũng Tàu (là các địa phương có cảng biển có số lượng lớn phế liệu tồn đọng) căn cứ chức năng, nhiệm vụ được giao thực hiện kiểm điểm, rút kinh nghiệm trong việc để xảy ra tình trạng tồn đọng tại các cảng biển; tăng cường phối hợp để kiểm soát chặt chẽ, tốt hơn việc nhập khẩu phế liệu trong thời gian tới, không để Việt Nam trở thành bãi thải, ảnh hưởng tới môi trường sống và uy tín của Việt Nam. Bộ Tài nguyên và Môi trường chịu trách nhiệm trước Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ triển khai thực hiện nhiệm vụ này.

b) Ngày 17 tháng 9 năm 2018, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Chỉ thị số 27/CT-TTg về một số giải pháp tăng cường công tác quản lý đối với hoạt động nhập khẩu và sử dụng phế liệu nhập khẩu làm nguyên liệu sản xuất (Chỉ thị 27), theo đó, Thủ tướng Chính phủ đã giao trách nhiệm cụ thể cho một số Bộ, địa phương:

- Bộ Tài nguyên và Môi trường:

+ Chịu trách nhiệm trước Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ trong công tác quản lý nhà nước về bảo vệ môi trường đối với hoạt động nhập khẩu và sử dụng phế liệu làm nguyên liệu sản xuất.

+ Rà soát, hoàn thiện, bổ sung và xây dựng trình Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ hoặc ban hành theo thẩm quyền các văn bản quy phạm pháp luật về bảo vệ môi trường trong nhập khẩu phế liệu.

+ Rà soát, sửa đổi, bổ sung và ban hành mới các quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về môi trường đối với phế liệu nhập khẩu làm nguyên liệu sản xuất.

+ Đánh giá toàn diện công tác cấp Giấy chứng nhận/Giấy xác nhận đủ điều kiện về bảo vệ môi trường trong nhập khẩu phế liệu làm nguyên liệu sản xuất.

- Bộ Tài chính:

+ Chỉ đạo cơ quan Hải quan tập trung lực lượng cho thông quan nhanh các lô hàng phế liệu nhập khẩu của tổ chức, cá nhân đã có Giấy chứng nhận/Giấy xác nhận đủ điều kiện bảo vệ môi trường trong nhập khẩu làm nguyên liệu sản xuất còn hiệu lực và hạn ngạch nhập khẩu.

+ Xây dựng quy chế phối hợp liên ngành về quản lý nhập khẩu phế liệu tại các cửa khẩu.

+ Kiên quyết buộc tái xuất các lô hàng lợi dụng nhập khẩu phế liệu để đưa chất thải vào Việt Nam, xử lý nghiêm theo quy định của pháp luật.

- Bộ Công Thương:

+ Rà soát, áp dụng hoặc đề xuất áp dụng biện pháp tạm ngừng hoạt động tạm nhập, tái xuất, quá cảnh, trung chuyển hàng hóa là phế liệu vào lãnh thổ Việt Nam phù hợp với tình hình thực tế.

+ Nghiên cứu áp dụng các biện pháp phòng vệ thương mại phù hợp với quy định của WTO đối với việc nhập khẩu phế liệu.

+ Tăng cường thanh tra, kiểm tra hoạt động buôn bán và sử dụng phế liệu nhập khẩu.

- Bộ Giao thông vận tải:

+ Làm rõ nguyên nhân và có biện pháp xử lý ngay việc vận chuyển, bốc dỡ các lô hàng phế liệu nhập khẩu không có Giấy chứng nhận/Giấy xác nhận đủ điều kiện về bảo vệ môi trường trong nhập khẩu phế liệu hoặc không rõ địa chỉ nơi nhận (vô chủ) đã được bốc dỡ lên các cảng biển Việt Nam.

+ Thông báo cho các doanh nghiệp kinh doanh cảng biển, chủ tàu, chủ hãng vận tải biển chỉ được đưa xuống tàu để vận chuyển về Việt Nam những đơn hàng có Giấy chứng nhận/Giấy xác nhận đủ điều kiện nhập khẩu phế liệu (còn hiệu lực).

- Bộ Công an:

Chỉ đạo tổ chức khởi tố, điều tra, xét xử một số vụ việc liên quan đến hành vi gian lận thương mại, đưa chất thải trái phép vào lãnh thổ Việt Nam; phối hợp với cảnh sát quốc tế (Interpol) để có các giải pháp đấu tranh, phòng ngừa việc lợi dụng nhập khẩu phế liệu đưa chất thải vào Việt Nam hoặc không đáp ứng yêu cầu về bảo vệ môi trường vào Việt Nam.

- Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương:

Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra đối với các làng nghề tái chế phế liệu; cương quyết đình chỉ, không cho phép hoạt động đối với các làng nghề tái chế gây ô nhiễm môi trường; ngăn chặn việc đưa phế liệu nhập khẩu vào các cơ sở tái chế, sản xuất chưa được cấp Giấy chứng nhận/Giấy xác nhận đủ điều kiện bảo vệ môi trường trong nhập khẩu phế liệu tại các làng nghề; xử lý nghiêm theo quy định của pháp luật đối với các cơ sở nhập khẩu phế liệu làm nguyên liệu sản xuất theo thẩm quyền đối với các tổ chức, cá nhân vi phạm theo quy định của pháp luật.

c) Bộ Tài nguyên và Môi trường

- Ban hành các quy chuẩn kỹ thuật Quốc gia về phế liệu nhập khẩu làm nguyên liệu sản xuất tại Thông tư số 08/2018/TT-BTNMT ngày 14 tháng 9 năm 2018 và số 09/2018/TT-BTNMT ngày 14 tháng 9 năm 2018.

- Cập nhật thường xuyên, kịp thời và công bố danh sách các tổ chức, cá nhân được cấp Giấy chứng nhận/Giấy xác nhận đủ điều kiện bảo vệ môi trường trong nhập khẩu phế liệu làm nguyên liệu sản xuất trên Cổng thông tin điện tử của Bộ và Cổng thông tin một cửa quốc gia.

- Hoàn thiện và trình Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ ban hành: Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của các Nghị định quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành Luật Bảo vệ môi trường, trong đó đã quy định các điều kiện về nhập khẩu phế liệu chặt chẽ hơn; Quyết định điều chỉnh Danh mục phế liệu được phép nhập khẩu từ nước ngoài làm nguyên liệu sản xuất.

- Thành lập đoàn thanh tra liên ngành và tiến hành thanh tra việc chấp hành pháp luật về bảo vệ môi trường trong hoạt động nhập khẩu và sử dụng phế liệu nhập khẩu làm nguyên liệu sản xuất đối với các cơ quan, tổ chức liên quan.

d) Bộ Công Thương

- Ban hành Thông tư số 41/2018/TT-BCT ngày 06 tháng 11 năm 2018 quy định danh mục phế liệu tạm ngừng kinh doanh tạm nhập tái xuất, chuyển khẩu và dự thảo Thông tư quy định cửa khẩu nhập khẩu phế liệu.

- Chỉ đạo cơ quan quản lý thị trường kiểm tra, giám sát hoạt động buôn bán và sử dụng phế liệu nhập khẩu; quy định việc nhập khẩu hàng hóa đã qua sử dụng thuộc phạm vi quản lý và các nội dung liên quan.

đ) Bộ Giao thông vận tải đã chỉ đạo, hướng dẫn các Cảng vụ Hàng hải, các đơn vị vận tải, kinh doanh cảng trong việc vận chuyển, bốc dỡ các lô hàng phế liệu nhập khẩu tại các cảng biển; đã chủ trì, phối hợp với các Bộ: Tài nguyên và Môi trường, Công Thương, Tài chính và các cơ quan liên quan làm rõ nguyên nhân và có biện pháp xử lý ngay việc vận chuyển, bốc dỡ các lô hàng phế liệu nhập khẩu không có Giấy xác nhận hoặc không rõ địa chỉ nơi nhận (vô chủ) đã được bốc dỡ lên các cảng biển Việt Nam.

e) Bộ Tài chính

- Áp dụng biện pháp ngăn chặn từ xa, không cho dỡ hàng xuống cảng đối với các lô hàng phế liệu khai báo tên người nhận hàng không thuộc danh sách tổ chức, cá nhân đã được cấp Giấy xác nhận đủ điều kiện về bảo vệ môi trường trong nhập khẩu phế liệu làm nguyên liệu sản xuất hoặc đã được cấp nhưng hết hiệu lực, hết lượng hạn ngạch còn được phép nhập khẩu và chưa thực hiện kỹ quỹ bảo đảm phế liệu nhập khẩu theo quy định của pháp luật.

- Phối hợp với các Bộ: Tài nguyên và Môi trường, Giao thông vận tải, các tổ chức có liên quan như doanh nghiệp kinh doanh cảng, hãng tàu vận chuyển và chính quyền địa phương tiếp tục áp dụng các biện pháp ngăn chặn hàng hóa là chất thải, phế liệu không đáp ứng điều kiện nhập khẩu đưa vào lãnh thổ, làm thủ tục nhập khẩu vào Việt Nam và kiên quyết yêu cầu buộc đưa ra khỏi lãnh thổ Việt Nam hàng hóa này.

- Tiếp tục phối hợp với cơ quan Công an để tiến hành điều tra, xác minh xử lý các trường hợp vi phạm, cố tình đưa chất thải, phế liệu không đủ điều kiện nhập khẩu vào Việt Nam theo đúng quy định của pháp luật; tiếp tục thống kê, phân loại, xác định chủ sở hữu của các container đang tồn đọng tại cảng. Đối với các container xác định là hàng hóa gây ô nhiễm môi trường thì kiên quyết yêu cầu buộc phải đưa ra khỏi lãnh thổ Việt Nam.

- Xây dựng phần mềm quản lý phế liệu nhập khẩu nhằm tạo điều kiện cho cơ quan hải quan, doanh nghiệp kinh doanh cảng và doanh nghiệp nhập khẩu phế liệu còn được phép nhập khẩu để chủ động theo dõi và kinh doanh theo đúng quy định của pháp luật, không cho phép dỡ hàng xuống cảng đối với phế liệu không đáp ứng điều kiện quy định.

g) Bộ Công an đã điều tra khởi tố một số vụ việc sử dụng giấy tờ giả để nhập khẩu phế liệu vào Việt Nam.

h) Các địa phương liên quan cũng đã có văn bản chỉ đạo các đơn vị chức năng thực hiện nghiêm chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại Chỉ thị 27.

III. Kết quả và giải pháp trong thời gian tới

1. Tính đến tháng 12 năm 2018, tổng lượng container có tên khai báo trên Emanifest là phế liệu đang lưu giữ tại cảng biển gồm 18.861 container, trong đó:

- Lượng container lưu giữ dưới 30 ngày kể từ ngày đến cửa khẩu là: 7.815 container (các doanh nghiệp vẫn đang tiếp tục đến làm thủ tục hải quan theo quy định);

- Lượng container lưu giữ từ 30 ngày đến 90 ngày kể từ ngày đến cửa khẩu là: 1.751 container, cơ quan hải quan đang phối hợp với các hãng tàu để thông báo, mời các doanh nghiệp đến làm thủ tục hải quan theo quy định;

- Lượng container tồn đọng quá 90 ngày kể từ ngày đến cửa khẩu là: 9.295 container.

2. Tình hình đã xử lý:

a) Đối với các container hàng hóa tồn đọng quá 90 ngày kể từ ngày đến cửa khẩu: Sau khi hết thời gian thông báo tìm chủ hàng, căn cứ Điều 12 Thông tư số 203/2014/TT-BTC của Bộ Tài chính cơ quan hải quan đã thực hiện kiểm kê phân loại hàng hóa.

b) Đối với các container hàng hóa tồn đọng quá 90 ngày kể từ ngày đến cửa khẩu không có người đến nhận, sau khi thực hiện việc kiểm kê, phân loại và xác định được hàng hóa là chất thải, hàng hóa gây ô nhiễm môi trường, cơ quan hải quan kiên quyết yêu cầu hãng tàu vận chuyển hàng hóa đó ra khỏi lãnh thổ Việt Nam theo đúng quy định của pháp luật liên quan đến xử lý hàng hóa tồn đọng.

3. Các giải pháp thực hiện trong thời gian tới

Các Bộ, ngành và địa phương tiếp tục triển khai Chỉ thị số 27/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ về một số giải pháp cấp bách tăng cường công tác quản lý đối với hoạt động nhập khẩu và sử dụng phế liệu nhập khẩu làm nguyên liệu sản xuất.

Xin trân trọng cảm ơn sự quan tâm của Đại biểu./

Nơi nhận:

- Như trên;
- TTgCP, các PTTg;
- Tổng thư ký Quốc hội;
- Văn phòng Quốc hội;
- Các Bộ: LĐTBXH, TC, TP;
- Bảo hiểm xã hội VN ;
- VPCP: BTCN, các PCN, Trợ lý TTg, TGĐ Công TTĐT, các Vụ: PL, KGVX, QHĐP, TH;
- Lưu: VT, KTTH (3) 19

KT. THỦ TƯỚNG
PHÓ THỦ TƯỚNG

Trịnh Đình Dũng